

Sygn. akt *II Ca 794/15*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Szaj

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2015 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. przeciwko Z. T.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 19 marca 2015 r., sygn. akt III C 1858/14

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. na rzecz pozwanej Z. T. kwotę 600 (sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt *II Ca 794/15*

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 marca 2015 r. Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie w sprawie z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. przeciwko Z. T. o zapłatę, sygn. akt III C 1858/14 upr.: oddalił powództwo w całości (pkt I) oraz jednocześnie zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II).

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód domagając się jego zmiany poprzez uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Nadto wniósł o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie:

a) art. 123 § 1 pkt 1 k.c. poprzez uznanie, iż nie doszło względem powoda do przerwania biegu przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem w związku ze złożeniem przez jego poprzednika prawnego wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, a także dwukrotnego wszczęcia postępowania egzekucyjnego;

b) art. 230 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i uznanie, iż powód nie udowodnił istnienia i wysokości zobowiązania, w sytuacji, gdy pozwany przyznał fakt zawarcia umowy kredytowej, podniósł jedynie zarzut przedawnienia, nie kwestionował istnienia i wysokości zobowiązania;

c) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niewłaściwą ocenę dowodu w postaci umowy kredytowej, oświadczenia w przedmiocie wypowiedzenia umowy kredytowej, oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytowej, wyciągu z ksiąg rachunku funduszu, umowy przelewu wierzytelności wraz z wyciągiem z załącznika oraz bankowego tytułu egzekucyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony powodowej nie zasługiwała na uwzględnienie.

W myśl art. 505¹³ § 2 k.p.c., jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, to uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego w postępowaniu uproszczonym powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej orzeczenia z przytoczeniem przepisów prawa.

Uwzględniając powyższe godzi się zauważyć, iż powód podstawy prawnej dochodzone w niniejszej sprawie roszczenia upatrywał w treści przepisu art. 509 k.c. zgodnie z którym, wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania (§ 1). Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (§ 2). Powód wywodząc roszczenie o zapłatę kwoty 9.982,81 zł, jako jego podstawę faktyczną wskazywał, iż dnia 6 lutego 2009 r. doszło do zawarcia przez pozwaną z będącym wierzycielem pierwotnym (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. umowy kredytu gotówkowego nr (...). Umowa ta została wypowiedziana wedle twierdzeń powoda w dniu 11 grudnia 2009 r., lecz pomimo to pozwana dotychczas nie spłaciła zadłużenia. Wedle powoda, wyżej opisaną wierzytelność nabył on na podstawie zawartej z wierzycielem pierwotnym umowy przelewu wierzytelności z dnia 28 października 2013 r., której wyciąg przedłożył do akt sprawy. Należy podkreślić, iż powód nabywając sporną wierzytelność wszedł we wszystkie prawa i obowiązki z nią związane, które przysługiwały wierzycielowi pierwotnemu. Jednocześnie pozwanej przysługiwały względem niego wszystkie te zarzuty, które mogłyby kierować przeciwko wierzycielowi pierwotnemu, w tym także zarzut przedawnienia roszczenia.

Z uwagi na to, że pozwana w toku tego postępowania taki zarzut podniosła, zważyć należało, iż stosownie do art. 117 k.c., z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu (§ 1). Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne (§ 2). Terminy przedawnienia ustawodawca określił w treści art. 118 k.c., w myśl którego, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. W świetle powyższego dostrzeżenia wymaga, iż powód domagał się w toku tego postępowania zapłaty niespłaconej kwoty kredytu udzielonego pozwanej przez wierzyciela pierwotnego w ramach prowadzonej przez tego ostatniego działalności gospodarczej, wobec czego bez wątpienia dla przedmiotowego roszczenia znajdował zastosowanie trzyletni termin przedawnienia.

Zważyć dalej należało, iż stosownie do art. 120 § 1 zdanie pierwsze k.c., bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Cytowany przepis wprowadza ogólną regułę ustalania początku biegu terminu przedawnienia, zgodnie z którą, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia wymagalności roszczenia. Co prawda ustawodawca nie zdefiniował pojęcia wymagalności, to jednak przyjmuje się, że roszczenie staje się wymagalne wówczas, kiedy wierzyciel może skutecznie żądać od dłużnika zadośćuczynienia jego roszczeniu (wyrok SN z dnia 12 lutego 1991 r., III CRN 500/90, OSN 1992, nr 7-8, poz. 137). Roszczenia mogą stać się wymagalne w dniu wskazanym w treści czynności prawnej lub w ustawie, w dniu wynikającym z samej natury zobowiązania, niezwłocznie po ich powstaniu, czy też w dniu, w którym spełnił się warunek zawieszający (tak J. Ignatowicz (w:) System prawa cywilnego, t. I, 1985, s. 814), a zatem wymagalność roszczenia następuje wówczas, gdy po stronie dłużnika aktualizuje się powinność określonego zachowania będącego przedmiotem roszczenia.

Przenosząc powyższe na kawę niniejszej sprawy Sąd Odwoławczy dostrzegł, iż jak wynika z załączonej do akt sprawy umowy kredytu gotówkowego o numerze (...), pozwana jako kredytobiorca zobowiązała się do spłaty pożyczki w 12

ratach, płatnych do 18 dnia każdego miesiąca w kwocie 593,53 zł, a ostatnia rata wyrównawcza wynosiła 593,50 zł (§ 9 umowy). Jednocześnie strony przewidziały w § 7 ust. 1 umowy, że w przypadku zwłoki z zapłatą co najmniej dwóch pełnych rat za co najmniej dwa okresy płatności bank może wypowiedzieć umowę kredytu z zachowaniem trzydziestodniowego okresu wypowiedzenia po uprzednim pisemnym wezwaniu kredytobiorcy do zapłaty zaległych rat w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia kredytu.

Co prawda do akt sprawy nie zostało dołączone pismo stanowiące wypowiedzenie umowy kredytu, tym niemniej jednak pozwana w toku postępowania w istocie nie zakwestionowała faktu wypowiedzenia jej umowy. Przyjmując fakt ten za przyznany (art. 230 k.p.c.), Sąd Okręgowy uznał, iż umowa ta została pozwanej wypowiedziana z dniem 11 grudnia 2009 r. i od dnia następnego roszczenie z tytułu niespłaconej kwoty kredytu stało się wymagalne. W tych okolicznościach w zasadzie należałoby przyjąć, że bieg trzyletniego terminu przedawnienia zakończył się w dniu 12 grudnia 2012 r. Tymczasem pozew zostały wniesiony dopiero w dniu 4 września 2014 r., co zaś wskazywałoby na skuteczność zarzutu przedawnienia podniesionego przez pozwaną.

Tym niemniej jednak mieć należało na względzie, iż na gruncie art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Jednocześnie ustawodawca w dyspozycji przepisu art. 124 k.c. przewidział, iż po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo (§ 1). W razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone (§ 2).

Zważyć zatem należało, czy powód sprostał ciążącemu na nim z mocy art. 6 k.c. obowiązkowi dowodowemu wykazania zaistnienia takich okoliczności, które powodowały przerwanie biegu przedawnienia roszczenia. Powód podnosił bowiem w tym zakresie, iż do przerwania biegu przedawnienia roszczenia doszło w związku ze złożeniem przez jego poprzednika prawnego wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, a także na skutek dwukrotnego wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

W kontekście powyższych twierdzeń strony powodowej podkreślenia wymaga, iż art. 123 § 1 pkt 1 k.c. nie określa przesłanek jakim powinna odpowiadać dana czynność, aby mogła skutecznie przerwać bieg terminu przedawnienia. Jak zauważył Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 listopada 2014 r. (II CSK 196/14, Legalis nr 1186869), bez wątpienia chodzi tu o przedsięwziętą bezpośrednio we wskazanym w przepisie celu czynność nie kogokolwiek i przeciwko komukolwiek, ale czynność podjętą przez strony stosunku prawnego, leżącego u podstaw przedawniającego się roszczenia. Do przerwania biegu przedawnienia nie wystarczy identyczność wierzytelności, niezbędna jest identyczność osób na rzecz których/przeciwko którym dana czynność, obiektywnie zdolna do przerwania przedawnienia, została dokonana. W uzasadnieniu powołanego wyżej orzeczenia Sąd Najwyższy skonstatował, iż czynnością przerywającą bieg przedawnienia przedsięwziętą w celu zaspokojenia roszczenia jest wniosek wierzyciela o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności (por. m.in. uchwała SN z dnia 16 stycznia 2004 r. III CZP 101/03, i wyrok SN z dnia 17 grudnia 2004 r. II CK 276/04). Czynnością taką jest też niewątpliwie wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, który wywoła skutek w postaci przerwy biegu przedawnienia roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym, jednak o tyle, o ile będzie pochodził od wierzyciela, którego osobę wskazuje tytuł egzekucyjny i na rzecz którego temu tytułowi została nadana klauzula wykonalności. Tak więc reguła ta stanowi stosowaną odpowiednio w postępowaniu egzekucyjnym, w związku ze specyfiką tego postępowania, zasadę konstruowaną w postępowaniu rozpoznawczym, że przerwanie przedawnienia następuje pomiędzy stronami postępowania o ile z istoty łączącego je stosunku prawnego wynika, że są materialnie zobowiązane/uprawnione. W postępowaniu rozpoznawczym wyjątek od tej zasady tworzy art. 192 pkt 3 k.p.c., który jednak nie ma zastosowania w postępowaniu egzekucyjnym (por. uchwała SN z dnia 5 marca 2009 r. III CZP 4/09, OSNC z 2010 r. Nr 1, poz. 2). Powyższe oznacza, że jeżeli dojdzie do zawarcia umowy przelewu egzekwowanej wierzytelności, to postępowanie egzekucyjne nie zmierza już do zaspokojenia wierzyciela, którego osobę wskazuje tytuł wykonawczy. W rezultacie skutki jakie wiązały się z prowadzeniem postępowania egzekucyjnego odnoszą się

wyłącznie do występujących w tym postępowaniu podmiotów i tytułu wykonawczego, na podstawie którego egzekucja była prowadzona, nie odnoszą one skutku względem nabywcy wierzytelności.

Podzielając powyższe poglądy Sąd Odwoławczy uznał, iż bez wątpienia skutek w postaci przerwania biegu przedawnienia odniosła względem powoda czynności zdziałana przez wierzyciela pierwotnego w postaci wystąpienia –przed upływem okresu przedawnienia – z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...). Jak wynika zaś z załączonego do akt sprawy postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowy w Szczecinku K. W. wydanego w sprawie Km 1831/12, przedmiotowemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie nadał klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 15 sierpnia 2011 r. (k.71). Wbrew jednak zapatrywaniu apelującego skutek w postaci przerwania biegu przedawnienia roszczenia związany z prowadzeniem przez wierzyciela pierwotnego postępowania egzekucyjnego przeciwko pozwanej, z przyczyn wskazanych obszernie powyżej, nie odniósł skutku względem osób trzecich, w tym powoda jako nabywcy wierzytelności.

W tej sytuacji uznając, iż ostatnią czynnością która skutecznie względem powoda przerwała bieg przedawnienia roszczenia była czynność związana z wydaniem postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, a co nastąpiło dnia 15 sierpnia 2011 r. W rezultacie, trzyletni termin przedawnienia roszczenia rozpoczął swój bieg na nowo od dnia następnego i zakończył się dnia 16 sierpnia 2014 r. Skoro pozew w niniejszej sprawie został wniesiony dopiero w dniu 9 września 2014 r, to bez wątpienia nastąpiło to po upływie terminu przedawnienia, wobec czego słusznie Sąd I instancji uwzględnił podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia i z tego względu oddalił powództwo w całości.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. apelację jako niezasadną oddalił, o czym orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono jak w punkcie 2 sentencji wyroku stosownie do wynikającej z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. reguły odpowiedzialności za wynik procesu. Powód okazał się być stroną przegrywającą postępowanie odwoławcze w całości, z zasądzono od niego na rzecz pozwanej kwotę 600 zł tytułem wynagrodzenia jej profesjonalnego pełnomocnika - ustalone na podstawie § 6 pkt 4 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Z 2013 r., poz. 461 tj.).